

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting:

Dit ontwerp van besluit bevat een uitbreiding van het bestaande subsidiekader voor projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Het momenteel van kracht zijnde subsidiekader beperkt zich in essentie tot minderjarigen in een residentiële context. De problematiek van agressie en vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving kan zich echter evengoed manifesteren in specifieke settings met dagopvang of in specifieke voorzieningen voor meerderjarigen. In de ziekenhuizen kunnen de middelen ook ingezet worden voor infrastructurele maatregelen in de spoeddiensten, eveneens ter preventie van agressie en ter bescherming van het zorgpersoneel.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

- Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG).
- Beleidsveld: Zorginfrastructuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering werd principiële goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 28/04/2023.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het advies van de Raad van State (nr. 73.567/3 van 01/06/2023). De door de Raad van State gevraagde juridisch-technische wijzigingen werden aangebracht in de aanhef en in artikel 2.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp van besluit bevat een uitbreiding van het bestaande subsidiekader voor projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Het momenteel van kracht zijnde subsidiekader beperkt zich in essentie tot minderjarigen in een residentiële context.

In de ziekenhuizen kunnen de middelen ook ingezet worden voor infrastructurele maatregelen in de spoeddiensten, eveneens ter preventie van agressie en ter bescherming van het zorgpersoneel.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Art. 1

Voegt een paar definities toe.

Art. 2

Verruimt het toepassingsgebied in essentie naar de werkingen met dagopvang en de sectoren die zich richten op meerderjarigen met een relatief grotere kans dat er zich gevallen van agressie voordoen of tot vrijheidsbeperking of zelfs vrijheidsberoving moet worden overgegaan bij gebrek aan gepaste, preventieve infrastructurele maatregelen. Ook de spoeddiensten van de ziekenhuizen worden toegevoegd aan het toepassingsgebied.

Nadat het advies van de Raad van State werd verkregen, werd nog een herschikking in de bepalingen aangebracht waarbij de bepalingen m.b.t. de sector personen met een handicap werden samengevoegd zonder evenwel die bepalingen inhoudelijk te wijzigen. Ten behoeve van de rechtszekerheid werd tevens toegevoegd op welke manier de capaciteit voor de multifunctionele centra wordt vastgesteld. De manier waarop daarmee in de praktijk wordt omgegaan, krijgt daarmee juridische verankering.

De toevoeging m.b.t. tot de naadloze flexibele trajecten onderwijs-welzijn komt de consistentie met de overeenkomstige bepaling in artikel 10 (voorlaatste lid) ten goede.

Art. 3

Herschikt en werkt de bepalingen bij waaraan een aanvrager, al dan niet een ziekenhuis zijnde, moet beantwoorden.

Art. 4

Herdefinieert en hergroepeert -rekening houdend met de toepassing op basis van het bestaande kader- welke preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in aanmerking komen voor een investeringssubsidie. De invalshoek is de preventie van agressie en de preventie van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving.

Het voorzien van voldoende groen, specifiek en doelbewust aangelegd voor natuurbeleving op een site komt in aanmerking voor betoelaging omdat dergelijke beleving een rustgevend karakter heeft.

Het installeren van zorgtechnologie wordt niet langer expliciet benoemd, maar beschouwd als een voorbeeld van een maatregel om een veiligere omgeving te realiseren.

Om redenen van administratieve eenvoud wordt uitrusting voortaan forfaitair betoelaagd (zie artikel 10). Een subsidie voor louter uitrusting van de buiten- en binneninrichting is niet mogelijk. Enkel indien aan specifieke voorwaarden wordt voldaan, kan subsidie worden verkregen voor het herinrichten van een bestaande afzonderingskamer.

Art. 5

Herordent waaruit een aanvraag tot het bekomen van een investeringssubsidie moet bestaan. Om een beleidsevaluatie mogelijk te maken, zal de aanvrager zich moeten engageren om het aantal agressie-incidenten en het aantal gevallen van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving systematisch te registreren. Indien de aanvrager pas op het moment van de aanvraag start met de registratie, zal dit vanzelfsprekend resulteren in een beperkte tijdreeks om conclusies aan te verbinden. Het VIPA moet evenwel op basis daarvan in staat zijn om een eerste uitspraak te doen over de meerwaarde van de subsidie. Dit neemt niet weg dat ook andere variabelen potentieel impact kunnen hebben op de evolutie van het aantal incidenten.

Art. 6

Verlengt de termijn voor het ontvankelijkheidsonderzoek. Omdat de ontvankelijkheidsdatum van belang is bij het opstellen van de rangschikking (cf. art. 7) is het belangrijk dat het Fonds over voldoende tijd beschikt voor een gedegen ontvankelijkheidsonderzoek.

Art. 7

Beschrijft de beoordelingscriteria waaraan aanvragen worden getoetst en het aangepaste beoordelingsproces dat aanvragen moeten doorlopen.

Art. 8

Brengt een aantal technische wijzigingen aan, in lijn met het aangepaste beoordelingsproces. Alle door de minister toegekende investeringssubsidies worden openbaar gemaakt op de website van het VIPA, evenals via het subsidieregister.

Art. 9

Gezien de ontwerpstudie niet beoordeeld wordt, hoeft de aanvrager enkel maar de overeenkomstige factuur over te maken. Om die reden hoeft de ontwerpstudie zelf niet overgemaakt te worden.

Art. 10

Beschrijft de manier waarop het maximumbedrag van de investeringssubsidie kan worden berekend. Het basisbedrag van 175.000 wordt aangepast aan de evolutie van de bouwindex.

Voor vergunde zorgaanbieders wordt de maximale subsidie bepaald op basis van de zelfrapportage van de voorziening waarvoor ze opgeeft dat er zich een risico op agressie voordoet.

Omdat leefgroepen geen juridische term is en de werking van voorzieningen op verschillende wijze kan functioneren met leefgroepen of deelwerkingen, werd de formulering verfijnd nadat het advies van de Raad van State werd verkregen. Daardoor kunnen de voorzieningen dit ook beter toepassen op hun eigen situatie.

De deelwerkingen en leefgroepen waarbij geen risico op agressie is, worden hiermee ook uitgesloten, wat de bedoeling was van de initiële bepaling.

Ten behoeve van rechtszekerheid werd tevens -nadat het advies van de Raad van State werd verkregen- nader omschreven op welke manier de totale capaciteit van de vergunde zorgaanbieder wordt berekend.

Art. 11

Voegt toe op welke manier de uitrusting voortaan forfaitair zal worden betoelaagd. Stipuleert dat het bedrag van de investeringssubsidie niet wordt aangepast indien blijkt dat de gemaakte kosten hoger zouden uitvallen dan de kostenraming. Dit betreft het expliciteren van de bestaande toepassing van het huidige kader.

Art. 12

Brengt een verduidelijking aan.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De uitbreiding van het toepassingsgebied wordt ingeschat op een maximale budgettaire weerslag ten belope van 82,725 mio euro. Uit de ervaringen met het bestaande kader blijkt echter dat via het systeem met oproepen telkens maar een segment van de voorzieningen effectief een aanvraag indient. In de oproep zal conform de bepalingen van het VCO ook de grootte van het krediet gestipuleerd worden dat beschikbaar is om de oproep tot subsidieaanvragen te financieren. Het VIPA werkt daarnaast met een gesloten, globaal budget voor de klassieke financiering, wat impliceert dat er maar aanvragen voor investeringsbetoelaging gehonoreerd kunnen worden voor zover die passen binnen de beschikbare kredieten.

Het advies van de Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies op 20/03/2023. De effectiviteit van de maatregelen zal beoordeeld kunnen worden door het aantal agressie-incidenten en het aantal gevallen van vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving systematisch te laten registreren (cf. supra art. 5).

De Inspectie van Financiën stelt voor de scope van de subsidie te beperken tot “hardere” aspecten van agressie-reducerende maatregelen. Het subsidiekader voorziet reeds dat het project getoetst wordt aan o.m. de kwaliteit van het project betreffende het preventieve karakter van de voorgestelde maatregelen, de meerwaarde voor de gebruikers en de doelgerichtheid (cf. supra art. 7 met betrekking tot artikel 9 van het besluit). Dit laat toe om binnen de oproep, begrensd door de beschikbare kredieten, voorrang te geven aan maatregelen met een directere impact op het reduceren van agressie. Naar aanleiding van de opmerking van de Inspectie van Financiën werd deze bepaling aangepast om voorrang te geven aan aanvragen die betrekking hebben op de herinrichting van bestaande binneninrichting, vermeld in artikel 5, eerste lid, 2°.

Wat de omgeving betreft komen deze investeringen overigens niet in aanmerking voor betoelaging gezien het geen maatregelen zijn die gericht zijn op het voorkomen van agressie: wegenis, poorten, site-omsluiting, verhardingen voor (dienst)voertuigen en brandweer, parkeerplaatsen, berggruimtes en andere, vergelijkbare investeringen.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 26 april 2023.

B. ESR-TOETS

Voorliggende regeling betreft een subsidiekader waarbij de integrale aanrekening op de kredieten van het VIPA gebeurt op het moment van het toekennen van de investeringssubsidie.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Publicatie in het Belgisch Staatsblad.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de subsidiëring van projecten van preventieve infrastructurele maatregelen inzake agressie, vrijheidsbeperking of vrijheidsberoving in bepaalde voorzieningen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten het voormelde besluit te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS